

Σιένωση καρωτίδων: προσυμπτωματικός έλεγχος για όλους;

Οι καρωτίδες είναι αρτηρίες που βρίσκονται στην περιοχή του τραχήλου και αποτελούν τις κύριες αγγειακές οδούς για την αμάτωση του εγκεφάλου. Η στένωση των καρωτίδων προκαλείται από τη δημιουργία αθηρωματικής πλάκας, η οποία όταν αυξηθεί αρκετά μπορεί να οδηγήσει σε αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο. Η ασυμπτωματική στένωση των καρωτίδων αναφέρεται σε περίπτωση ατόμων με στένωση, χωρίς όμως ιστορικό εγκεφαλικού επεισοδίου ή άλλων σχετικών νευρολογικών συμπτωμάτων.

Ο επιπολασμός της ασυμπτωματικής στένωσης των καρωτίδων είναι χαμηλός στον γενικό πληθυσμό, αλλά αυξάνεται με την ηλικία. Αποτελεί παράγοντα κινδύνου για αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο και δείκτη αυξημένου κινδύνου εμφράγματος του μυοκαρδίου, τελικά όμως ένα σχετικά μικρό ποσοστό αυτών των ατόμων εμφανίζει κλινικά συμβάματα. Από την άλλη, το εγκεφαλικό επεισόδιο αποτελεί κύρια αιτία θανάτου και αναπηρίας στις δυτικές κοινωνίες.

Οι επιστήμονες αναζητούν συνεχώς τρόπους έγκαιρης διάγνωσης για πρόληψη σοβαρών κλινικών προβλημάτων και ένα σχετικό ερώτημα είναι κατά πόσο ο προληπτικός έλεγχος στο

γενικό πληθυσμό για ασυμπτωματική στένωση των καρωτίδων μπορεί να ωφελήσει. Ο έλεγχος αυτός μπορεί να γίνει με triplex καρωτίδων, αξονική τομογραφία ή μαγνητική τομογραφία. Για να απαντηθεί το ερώτημα αυτό η Ειδική Ομάδα Προληπτικών Υπηρεσιών των ΗΠΑ (US Preventive Services Task Force, USPSTF) επανεξέτασε όλα τα διαθέσιμα στοιχεία κόστους και οφέλους για το screening στένωσης καρωτιδικών αρτηριών. Τα αποτελέσματα δημοσιεύθηκαν στο έγκριτο, διεθνές, επιστημονικό περιοδικό JAMA. Οι ειδικοί καταλήγουν ότι δεν χρειάζεται να γίνεται έλεγχος για ασυμπτωματική στένωση καρωτίδων στον γενικό ενήλιο πληθυσμό. Επιμένουν όμως σε άλλες οδηγίες για την πρόληψη αγγειακού εγκεφαλικού επεισοδίου και βελτίωση της συνολικής καρδιαγγειακής υγείας. Οι οδηγίες αυτές περιλαμβάνουν: έλεγχο για αρτηριακή υπέρταση, σακχαρώδη διαβήτη και δυσλιπιδαιμίες, παρεμβάσεις για διακοπή του καπνίσματος και προώθηση της υγιεινής διατροφής και αύξηση της σωματικής δραστηριότητας. Επίσης, σε συγκεκριμένους πληθυσμούς επισημαίνουν την κλινική σημασία της λήψης στατινών και ασπιρίνης.

Οι ανωτέρω οδηγίες αντικατοπτρίζουν γενικές αρχές της καλά ασκούμενης ιατρικής, βασισμένης σε αποδείξεις. Πάντα οι ιατροί πρέπει να «ζυγίζουμε» το κόστος και το όφελος μιας διαγνωστικής ή θεραπευτικής πράξης, κατά το Ιπποκρατικό «ώφελέειν ή μὴ βλάπτειν». Επιπρόσθετα, δεν πρέπει να προβαίνουμε σε διαγνωστικούς ελέγχους οι οποίοι δεν επηρεάζουν αποτελεσματικά τις θεραπευτικές στρατηγικές για το καλό των ασθενών μας.

Ο Θάνος Δημόπουλος είναι καθηγητής Θεραπευτικής Αιματολογίας - Ογκολογίας, πρώην του ΕΚΠΑ